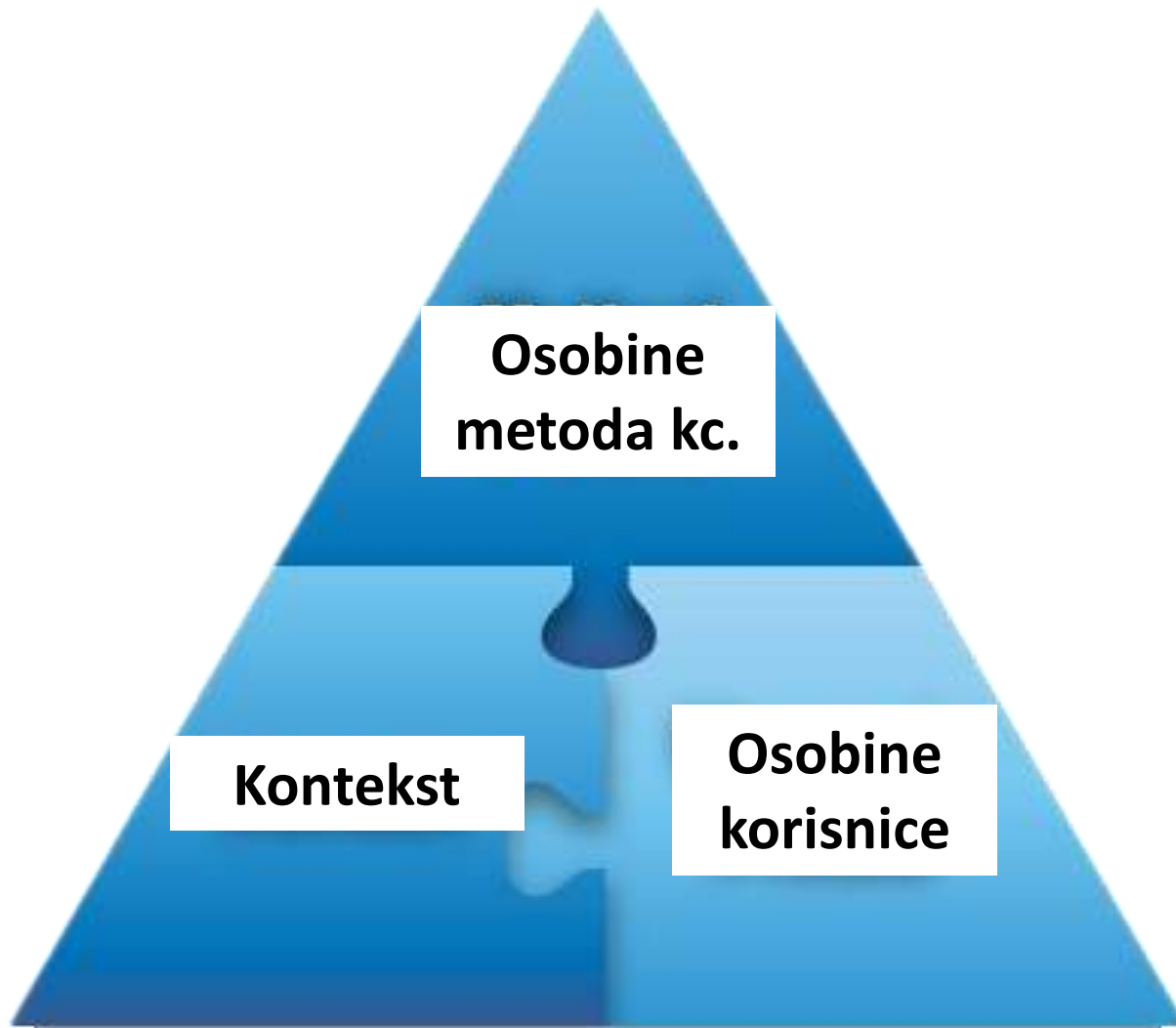

Kontracepcija u različitim reproduktivnim stadijumima

Kako do izbora kontracepcije?

KONTRACEPTIVNI TROUGAO

KONTRACEPTIVNI TROUGAO

KONTRACEPTIVNI TROUGAO

**Subjektivni deo –
uključujući i partnera**

**Želje, vrednosti,
ciljevi, stavovi**

Objektivni deo

**Rizici,
sredstva (resursi)**

**Obeležja
korisnice**

KONTRACEPTIVNI TROUGAO

Sociokulturna osnova

Životna faza

Partnerska veza

Seksualnost

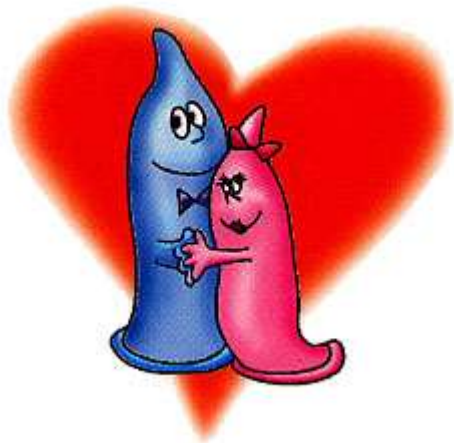
Maja ima 17 godina, a njen mladić 25. Obraća Vam se drugi put u mesecu za hitnu kontracepciju. Njen mladić se protivi korišćenju kontracepcije i ne bi imao ništa protiv da se oženi Majom ako ostane trudna. Ona bi, međutim, želela da završi školu.

Čula je mnogo loših stvari o kontraceptivnim pilulama. Maja ima bolne i obilne menstruacije. Pri pregledu konstatujete izražene akne na licu i leđjima.

Maja bi volela da lepše izgleda, da joj menstruacije dolaze na vreme i da su manje neprijatne.

- Šta biste savetovali i kako biste pomogli Maji?**

Karakteristike kontracepcije koja je potrebna ADOLESCENTIMA

- Veoma visoko efikasna
- Štiti od polno prenosivih infekcija i infekcije HIV
- Nezavisna od komplijanse
- Nezavisna od partnera
- Čini da se adolescenti dobro osećaju
- Bez negativnih uticaja na fizički izgled
- Čuva i unapređuje plodnost
- Pruža dodatne prednosti:
 - ✓ Neredovna krvarenja
 - ✓ Dismenoreja
 - ✓ Sindrom policističnih ovarijuma
 - ✓ Akne

Šta bi bilo prikladno za adolescente?

KOMBINOVANA ORALNA KONTRACENCIJA:

- Veoma visoko efikasna
- Nezavisna od partnera
- Čuva i unapređuje plodnost
- Pruža dodatne prednosti:
 - ✓ Neredovna krvarenja
 - ✓ Dismenoreja
 - ✓ PCOS
 - ✓ Akne

NEDOSTACI:

- Razlika između “perfektne” i “tipične” primene
- Ne štiti od polno prenosivih infekcija

Senka Vam se obraća zbog produženog krvarenja. Tokom razgovora se otkriva da je ona nekoliko puta uzela hitnu kontracepciju jer je zaboravljala kombinovane hormonske pilule koje su joj prepisane pre 6 meseci.

Senki hormonska kontracepcija odgovara, ali je zaboravna. Pita Vas da li postoji nesto drugo sto bi mogla da koristi, a da se ne uzima svakodnevno?

- Šta biste mogli Senki da preporučite od kontracepcije?**

Jasmina je imala namerni prekid trudnoće pre dve nedelje. Prethodno je pokušavala da koristi više različitih vrsta kontraceptivnih pilula, ali je prekidala zbog glavobolje, promena raspoloženja, mučnine i nadimanja. Njen mladić se ne protivi upotrebi kondoma, ali ga ona ne želi zbog peckanja i neprijatnosti tokom seksualnog odnosa.

- Šta biste mogli Jasmini da preporučite od kontracepcije?**

Šta bi bilo prikladno za adolescente sa faktorima rizika za primenu estrogena i/ili problemom sa komplijansom?

INTRAUTERINA KONTRACEPCIJA:

- Veoma visoko efikasna
- Nezavisna od komplijanse
- Nezavisna od partnera
- LNG-IUS pruža dodatne prednosti:
 - ✓ Dismenoreja
 - ✓ PCOS

NEDOSTACI:

- Ne štiti od polno prenosivih infekcija
- Rizik za zapaljenje unutrašnjih polnih organa zavisi od seksualnog ponašanja

Kategorija rizika 2 SZO

Irena ima 32 godine i dvoje dece. Ona ne želi više dece, ali njen muž insistira da imaju još dece.

Irena se žali da joj seksualni odnosi više ne pričinjavaju zadovoljstvo, jer se veoma boji trudnoće. Njeni menstruacioni ciklusi su postali neredovni i bolni posle drugog porođaja, kada se ugojila 10 kg. Želela bi sigurnu kontracepciju za koju njen muž neće znati.

- Šta može da se savetuje Ireni od kontracepcije?**

KARAKTERISTIKE KONTRACEPCIJE KOJA JE POTREBNA ŽENAMA IZMEĐU 20 I 40 GODINA ŽIVOTA

- Veoma efikasna, štiti od polno prenosivih infekcija i infekcije HIV, čuva plodnost
- Nezavisna od komplikacije, pod kontrolom je žene
- Bez negativnog uticaja na fizički izgled i ponašanje
- **Bez ili sa malim kardiovaskularnim rizicima**
- **Ne povećava težinu i nema negativne metaboličke efekte**
- **Dodatne prednosti**
 - ✓ **Endometrioza, miomi, ciste ovarijuma**
 - ✓ **Neuredna / obilna krvarenja**
 - ✓ **Dismenoreja**
 - ✓ **PMS**

Šta bi bilo prikladno za žene između 20 i 40 godina?

INTRAUTERINA KONTRACEPCIJA

- Nezavisna od kompljanse
- Bez ili sa malim kardiovaskularnim rizicima
- Ne povećava težinu i nema negativne metaboličke efekte
- Moguce dodatne prednosti
 - ✓ Endometrioza
 - ✓ Obilna krvarenja
 - ✓ Dismenoreja
 - ✓ Menstruaciona migrena

Prikladna: za žene sa vaskularnim rizicima i/ili slabom komplijansom i/ili dodatnim kliničkim poremećajima

Bisera je kao devojka koristila kontraceptivne pilule zbog obilnih i produženih menstruacija. Kada se udala prestala je sa „pilulama“ i rodila dvoje dece.

Zbog produženih krvarenja obratila se ginekologu koji je utvrdio „cistu jajnika“.

Sta bi moglo da se prepiše Biseri od terapije. Ona ne želi decu u skorijoj budućnosti.

- Šta biste mogli Biseri da preporučite od terapije i kontracepcije?**

Šta bi bilo prikladno za žene između 20 i 40 godina bez posebnih zdravstvenih rizika/oboljenja?

KOMBINOVANA HORMONSKA KONTRACEPCIJA

- **Dodatne prednosti**

- ✓ **Endometrioza, miomi, ciste ovarijuma**
- ✓ **Neuredna/obilna krvarenja**
- ✓ **Dismenoreja, PMS**
- ✓ **Zaštita endometrijuma i ovarijuma**

Apsolutni rizik za trombozu raste sa godinama!

Niža doza estrogena!

Dijana ima 38 godina i dvoje dece. Koristila je kontraceptivne pilule, ali je sa 36 godina prestala jer je pušač. Od kada ne koristi „pilule“ menstruacije su postale obilne i bolne. Dijana želi pouzdanu kontracepciju, ali ne voli injekcije i implante.

- **Šta biste savetovali Dijani od kontracepcije?**

Vera ima 42 godine i jedno dete. Ona je razvedena i ima novog partnera, koji je mlađi od nje osam godina. Vera se žali na neredovne menstruacije i noćna znojenja.

Vera je prestala da puši pre nekoliko godina, normalno je uhranjena, ima normalan krvni pritisak i bez hroničnih je oboljenja.

Njena majka je imala prelom kuka, a otac infarkt miokarda.

- **Šta bi Vera mogla da koristi od kontracepcije?**

KARAKTERISTIKE KONTRACEPCIJE KOJA JE POTREBNA ŽENAMA U PREMENOPAUZI

- Veoma efikasna
- Štiti od polno prenosivih infekcija i infekcije HIV
- Nezavisna od komplijanse
- **Bez ili sa malim kardiovaskularnim rizicima**
- **Ne povećava težinu i nema negativne metaboličke efekte**
- **Dodatne prednosti**
 - ✓ **Klimakterične tegobe**
 - ✓ **Obilna menstruaciona krvarenja**
 - ✓ **Demineralizacija kostiju**
 - ✓ **Perimenopauzalna depresija**

Šta bi bilo prikladno za žene u premenopauzi koje su već koristile KOK/bez posebnih zdravstvenih rizika / potrebne su im dodatne zdravstvene prednosti?

KOMBINOVANA HORMONSKA KONTRACEPCIJA

- **Dodatne prednosti**
 - ✓ **Klimakterične tegobe**
 - ✓ **Obilna menstruaciona krvarenja**
 - ✓ **Demineralizacija kostiju**
 - ✓ **Perimenopauzalna depresija**

Rizik za trombozu se povećava sa godinama

**Kategorija rizika 2
SZO**

Šta bi bilo prikladno za žene u premenopauzi sa kardiovaskularnim rizicima / žele dugodelujuću kontracepciju / imaju obilne menstruacije?

INTRAUTERINA KONTRACEPCIJA (SA BAKROM ILI LEVONORGESTRELOM)

- Bez ili sa malim kardiovaskularnim rizicima
- Ne povećava težinu i nema negativne metaboličke efekte
- Dodatne prednosti
 - ✓ Štiti od karcinoma endometrijuma
 - ✓ Ublažava dismenoreju
 - ✓ Redukuje obilna menstruaciona krvarenja

**Treba proveriti
kategoriju rizika
SZO za neka
oboljenja**

Zaključak

- Izbor kontracepcije je individualan i treba da bude usklađen sa željama i potrebama žene, odnosno para.
- Karakteristike prikladne kontracepcije su uopšteno određene životnim dobom žene, a mogu da budu različite u zavisnosti od njenog zdravstvenog stanja i reproduktivnih namera.
- Pri izboru kontracepcije treba razmatrati i mogućnost njene terapijske primene.